מינוי שגריר ישראל לארצות הברית

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם, בהתאם לסעיפים 21 ו-23 בחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 ולהחלטות הממשלה מס' 4990 מיום 18.4.1999, מס' 2127 מיום 30.6.2002 ומס' 546 מיום 24.10.2021:

1. למנות את מיכאל (יחיאל) לייטר לשגריר ישראל לארצות הברית.
2. בהתאם להחלטת הממשלה מס' 546 מיום 24.10.2021, לקבוע את תקופת כהונתו של מיכאל (יחיאל) לייטר לתקופה בת שלוש שנים, אשר ניתן יהא להאריכה על פי המלצת שר החוץ לתקופה כוללת בת ארבע שנים.

דברי הסבר

רקע כללי

שר החוץ מציע למנות את ד"ר מיכאל (יחיאל) לייטר לשגריר ישראל לארצות הברית.

לא ניתן להפריז בחשיבות מערכת היחסים בין מדינת ישראל לבין ארצות הברית, שהיא המשענת האסטרטגית של מדינת ישראל והגדולה בידידותינו, לקידום אינטרסים ביטחוניים, מדיניים, כלכליים ואחרים של ישראל בזירה הבינלאומית ובכלל. מכלול היחסים בין ישראל לארצות הברית הוא רב-רבדים ותחומים, בראש ובראשונה מול הממשל האמריקאי, בראשו נשיא ארה"ב, והקונגרס על שני בתיו, כמו גם הממשלים המדינתיים, דעת הקהל והקהילות היהודיות. התמיכה האמריקאית בישראל היא נדבך מרכזי בביטחון הלאומי של מדינת ישראל. עדות לכך היא התמיכה האמריקאית בישראל מאז טבח השבעה באוקטובר ופרוץ מלחמת חרבות הברזל. הבחירות האחרונות לנשיאות ארה"ב, בהם ניצח הנשיא לשעבר דונלד טראמפ, מציבות בפני ישראל שורה ארוכה של הזדמנויות להעמקה נוספת של הקשרים בין המדינות וחיזוק מעמדה האזורי, הביטחוני והאסטרטגי של מדינת ישראל. לאור מערכת יחסים יוצאת דופן זו בין ישראל לארה"ב, ורמת האמון וההערכה הרבה הנדרשת לתפקיד מצד הדרג המדיני, מונו לתפקיד זה לאורך השנים מועמדים בעלי כישורים וניסיון ייחודיים, על בסיס החלטת הממשלה מס' 4990 מיום 18.4.1999 (כפי שתוקנה בהחלטה מס' 2127 מיום 30.6.2002).

ד"ר לייטר מביא עמו לתפקיד רקע וניסיון מדיני, ציבורי ובינלאומי עשיר. ד"ר לייטר הינו המייסד והמנכ"ל של חברת "וורסטה בע"מ", חברת ייעוץ אסטרטגי-מדיני (משנת 2015 עד היום). במסגרת פעילות החברה מר לייטר העניק ייעוץ אסטרטגי והוביל פרויקטים עבור גורמים מגוונים וביניהם, המשרד לנושאים אסטרטגיים בנושא ה-BDS, שימש כחוקר בפורום "שילה" למדיניות וניהל את מכון המחקר "המרכז הירושלמי לענייני ציבור ומדינה" –במסגרת עבודה זו יצר קשרי עבודה ושיתופי פעולה עם מכונים ממדינות ערב ואפריקה והוביל כנסים בינלאומיים דוגמת ה- Red Sea Dialogue, יוזמה המאגדת מדינות מקרן אפריקה ומדינות המפרץ הפרסי, ארגון ועידה בינלאומית בירושלים של מכוני מחקר מדיניים מלמעלה מ-25 מדינות. כמו כן, העניק ייעוץ אסטרטגי למנהיגים פוליטיים מרחבי העולם ולקהילות יהודיות. במסגרת פעילות החברה, ד"ר לייטר צבר ניסיון במתן הרצאות, הערכות מדיניות ותדרוכים למדינאים ומנהיגים מרחבי העולם. לד"ר ליטר היכרות מעמיקה עם התרבות האמריקאית, ובכלל זה עם קהילות יהודיות בארה"ב וקהילות נוצריות ועם הזירה המדינית-פוליטית.

בנוסף, ד"ר לייטר צבר ניסיון רב בעבודה עם משרדי הממשלה, ושימש, בין היתר, כראש מטה שר האוצר (2004-2005) וראש מטה שרת החינוך (2001-2004). עוד, כיהן ד"ר לייטר כממלא מקום יו"ר חברת נמלי ישראל (2009-2012). כמו כן, לד"ר לייטר ניסיון עשיר בתחומי המחקר והאקדמיה, ושימש, בין היתר, וכמרצה לפילוסופיה במכללת אונו (2009-2012). ד"ר לייטר הוא בעל תואר דוקטור (PhD) לפילוסופיה מדינית מאוניברסיטת חיפה, וכן עבודת פוסט הדוקטורט שלו הוצאה לאור על ידי אוניברסיטת קיימברידג'. בנוסף, ד"ר לייטר הוא בעל תואר מוסמך (M.A) ביחסים בין לאומיים מאוניברסיטת Slava Regina,

ארה"ב, בעל תואר בוגר (LL.B) במשפטים ממכללת שערי משפט ובעל תואר בוגר (B.A) במדעי המדינה מ-State University of New York.

ד"ר לייטר נולד וגדל בארצות הברית ועלה לישראל בשנת 1979. ד"ר לייטר שולט בשפות העברית והאנגלית.

הכוונה למנות את ד"ר לייטר כשגריר ישראל לארצות הברית, נובעת אפוא ממגוון שיקולים הנוגעים לרקעו הציבורי והמדיני העשיר, לניסיונו בעבודה מול גורמים בינלאומיים, ליכולותיו ולכישוריו האישיים, להיכרותו המעמיקה את התרבות האמריקאית והזירה המדינית-פוליטית בארה"ב, המקנים לו ערך מוסף והופכים אותו למועמד מובהק לתפקיד בעת הזו ובנסיבות הנוכחיות.

בהתאם לסעיף 23 בחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, ולתוספת השנייה בחוק זה, מינוי לתפקיד ראש נציגות טעון אישור הממשלה. על פי החלטת הממשלה מס' 4990 מיום 18.4.1999 (כפי שתוקנה בהחלטה מס' 2127 מיום 30.6.2002), משרות דיפלומטיות מסוימות פטורות ממכרז פומבי, וכן מהליכי אישור המינויים הנהוגים במשרד החוץ. כתנאי לפטור ממכרז כאמור, כישוריו של המועמד למשרה והתאמתו הכללית למשרה, ייבדקו על ידי ועדת מינויים שהוקמה על ידי הממשלה, בראשות נציב שירות המדינה.

ועדת המינויים הנ"ל בהחלטתה מס' 1039 מיום 21.11.2024 התרשמה מאד מד"ר לייטר, מניסיונו הייחודי, מאישיותו הערכית ומהיכרותו הטובה את תחומי העיסוק של המשרה ואת האתגרים העומדים לפתחה של שגרירות ישראל בארצות הברית בעת הזו. הוועדה התרשמה כי ד"ר לייטר עונה אחר תנאי הסף. הוועדה מצאה כי לד"ר לייטר זיקה פוליטית חלשה בשל חלוף הזמן, וכי הוא בעל כישורים העולים כדי כישורים מיוחדים העושים אותו ראוי ומתאים לתפקיד. לפיכך, ממליצה הוועדה לממשלה למנותו למשרה.

בהחלטת הממשלה מס' 546 מיום 24.10.2021 נקבע, כי תקופת הכהונה של שגריר, ציר וקונסול כללי, שאינם מקרב הסגל הקבוע של משרד החוץ, תהא לשלוש שנים, וכי ניתן יהיה להאריכה על פי המלצת שר החוץ עד לארבע שנים. בהתאם, מינויו של ד"ר לייטר מתבקש לתקופה בת 3 שנים, עם אפשרות הארכה עד 4 שנים סך הכול בהתאם להמלצת שר החוץ.

יצוין כי מתוך 105 ראשי נציגויות בשירות החוץ מכהנות 28 נשים. יצוין כי השר פעל במהלך כל תפקידיו בעבר למנות נשים לתפקידים הבכירים ביותר שבתחום אחריותו, לרבות מנכ"לית משרד ממשלתי תחת כהונתו. לאחר ששקל את הדברים, בשים לב לנסיבות הייחודיות בעת הנוכחית, מצא כי ד"ר לייטר הוא המועמד המתאים ביותר למילוי המשרה הנדונה. למען השלמת התמונה, יצוין כי ועדת המינויים למינוי ראשי נציגויות במשרד החוץ, המוסמכת להמליץ לממשלה על מינויים של ראשי נציגויות מקרב הסגל הדיפלומטי הקבוע במשרד החוץ למשרות ראשי נציגויות בחו"ל , מחויבת על פי דין לפעול על פי כללי הייצוג ההולם , והדבר מודגש בפתח כל ישיבותיה .

לאור האמור לעיל, הממשלה מתבקשת לאשר את מינויו של ד"ר מיכאל (יחיאל) לייטר לתפקיד שגריר ישראל לארצות הברית.

מצ"ב קורות החיים של ד"ר לייטר.

פרוטוקול ועדת המינויים נמצא במזכירות הממשלה לעיון השרים.

<u>נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה</u>

לא רלוונטי

<u>תקציב</u>

לא רלוונטי

<u>השפעת ההצעה על מצבת כח האדם</u>

לא רלוונטי

<u>עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם</u>

לא רלוונטי

<u>החלטות קודמות של הממשלה בנושא</u>

החלטת ממשלה מס' 4990 מיום 18.4.1999

החלטת ממשלה מס' 2127 מיום 30.6.2002

החלטת ממשלה מס' 4470 מיום 8.2.2009

החלטת ממשלה מס' 546 מיום 24.10.2021

<u>עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה</u>

מצ"ב חוות הדעת של היועצת המשפטית למשרד החוץ.

<u>סיווגים</u>

סיווג ראשי: 04מינויים

תחום פעולה עיקרי: 01חוץ וביטחון

מגיש: שר החוץ

כ' בחשון התשפ"ה
21 בנובמבר 2024

פי המלצת שר החוץ עד לארבע שנים. בהתאם, מינויו של ד"ר לייטר מתבקש לתקופה בת 3 שנים, עם אפשרות הארכה עד 4 שנים סך הכול בהתאם להמלצת שר החוץ.
ביום 20.11.2024 חתם ד"ר לייטר על הסדר למניעת החשש לניגוד עניינים.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

במסגרת העתירה שהוגשה לבג"ץ 1363/23 שדולת הנשים ואח' נ' הממשלה ואח' נדונה סוגיית העדר ייצוג הולם לנשים במסגרת משרות המאוישות בפטור ממכרז. בתגובת המדינה לעתירה פורט הקושי המשפטי הקיים בהיעדר הביטוי ההולם לייצוג נשים גם במשרות אלו. לאחר קיום דיון בעניין הוצא בעניינה של העתירה צו על תנאי המורה למשיבים להתייצב וליתן טעם מדוע לא ייקבע כי על הממשלה לקבוע הנחיות לחובת הייצוג ההולם הקבועה בסעיף 15א לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט –1959 ובסעיף 6ג(א) לחוק שיווי זכויות האישה, התשי"א –1951 במשרות המאוישות בפטור ממכרז ;ומדוע לא יחולו ההנחיות על משרות שטרם אוישו עד כה.
בהודעה האחרונה שהגישה המדינה לביהמ"ש צוין כי: " לאחר בחינת הדברים, ובכלל זאת הערות בית המשפט הנכבד בדיון בהתנגדות לצו על- תנאי, החליטו גורמי המשיבים לקבוע הנחיה לפיה בכל פנייה לוועדת המינויים לצורך אישור מינוי למשרה אשר המינוי לה נעשה בפטור ממכרז, הגורם הממנה יצהיר כי בחן גם מועמדת אישה לתפקיד ושוחח עימה טלפונית." בית המשפט לא סבר שהדבר מספק, ובהחלטה מיום 30.10.24 הורה: "מוצע אפוא למשיבים, טרם מתן הכרעה שיפוטית בעתירה, כי ישובו ויבחנו את הסוגיה, תוך נכונות לקבוע הנחיה שתביא לחשיפה רבה ומשמעותית יותר של הגורם הממנה למועמדות נשים – הן באשר לאופן ההידברות עם המועמדות, הן בהיבט של כמות המועמדות שעִמן יבוא הגורם הממנה בדברים, מתוך מטרה לקדם את חובת הייצוג ההולם כנדרש."
מתוך 105 ראשי נציגויות בשירות החוץ מכהנות 28 נשים. על אף שמצב דברים זה אינו מיטבי, הנתונים מלמדים כי לצד האתגרים הרבים הידועים בעניין זה, משרד החוץ מציג מגמה חיובית בהקשר זה לאורך השנים האחרונות. משרד החוץ, והשר סער העומד בראשו, מחויב לגיוון הייצוג במשרות הבכירות ופועל לשם כך. לאחר שהשר שקל את הדברים, בשים לב לנסיבות הייחודיות בעת הנוכחית, מצא כי ד"ר לייטר הוא המועמד המתאים ביותר למילוי המשרה הנדונה. לנוכח האמור, אין מניעה משפטית מקידום המינוי. למען השלמת התמונה, יצוין כי החובה לפעול על פי כללי הייצוג ההולם מודגשת בפתח כל ישיבותיה של ועדת המינויים למינוי ראשי נציגויות במשרד החוץ, המוסמכת להמליץ לממשלה על מינויים של ראשי נציגויות מקרב הסגל הדיפלומטי הקבוע.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

לאור האמור לעיל, ולאחר שוועדת המינויים בראשות נציב שירות המדינה אישרה את המינוי (החלטתה מס׳ 1039 מיום 21.11.2024), ולאחר שחתם ד״ר מיכאל (יחיאל) לייטר על הסדר למניעת החשש לניגוד עניינים שנערך על ידי הייעוץ המשפטי למשרד החוץ בתיאום עם מחלקת ייעוץ וחקיקה (משפט ציבורי-מנהלי) במשרד המשפטים, הרי שאין מניעה משפטית לאשר את המינוי.

תמר קפלן תורג׳מן, עו״ד	היועצת המשפטית, משרד החוץ	_____
שם	תפקיד	חתימה